

การบังคับตามคำพิพากษาของศาลไทย แก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ

นางสาว ชุลิพร วงศ์กิตติรักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-777-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16587832

Execution of Judgment of the Thai Court against
Property Located in England

Miss Chuliporn Vongkittirux

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-777-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบังคับตามคำพิพากษาของศาลไทย แก่ทรัพย์สินที่อยู่ใน
ประเทศอังกฤษ

โดย นางสาวชุลีพร วงศ์กิตติรักษ์

ภาควิชา นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์กนก อินทร์พรรษย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฉวีไลกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์กนก อินทร์พรรษย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สมชาย พงษ์ธา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

ชูลีพร วงศ์กิตติรักษ์ : การบังคับตามคำพิพากษาของศาลไทย แก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศ
อังกฤษ (Execution of Judgment of the Thai Court against Property
Located in England) อ.ทิปรีक्षा : รศ.ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์, อาจารย์กนก อินทร์-
พรชัย, 219 หน้า. ISBN 974-583-777-6

ปัญหาสำคัญในการบังคับคดีตามคำพิพากษา ได้แก่กรณีที่ถูกหนีตามคำพิพากษาไม่มีทรัพย์สินที่อาจ
นำมาบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ในประเทศไทย และการที่คำพิพากษาของศาลไทยไม่อาจบังคับชำระหนี้
เอาที่ทรัพย์สินของลูกหนีตามคำพิพากษาที่มีอยู่ในต่างประเทศโดยตรงได้ เนื่องจากจะเป็นการก้าวล่วงอำ-
นาจอธิปไตยของประเทศนั้น แต่ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางด้านการเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ
อาเซียน จึงมีนิติสัมพันธ์ การลงทุน ระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งหากเกิดข้อพิพาทขึ้น ประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่งเปิดโอกาสให้คนไทยฟ้องและดำเนินคดีแก่ลูกหนีซึ่งไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยได้ จึงเห็น
สมควรทำการวิจัย เพื่อหาแนวทางให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลไทย ในการที่จะนำคำพิพากษาของ
ศาลไทยไปบังคับในต่างประเทศ อันจะส่งผลให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนีตามคำพิพากษาที่มีอยู่ใน
ต่างประเทศได้ โดยเจาะจงศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการของประเทศอังกฤษ ที่กำหนดไว้สำหรับการบังคับ
ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการที่ประเทศอังกฤษจะบังคับตาม
คำพิพากษาของศาลไทย ด้วยการพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายไทยและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง เทียบเคียง
กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ประเทศอังกฤษกำหนดไว้

ผลจากการศึกษาพบว่า คำพิพากษาของศาลไทยสามารถก่อให้เกิดการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของ
ลูกหนีตามคำพิพากษาที่มีอยู่ในประเทศอังกฤษได้ ด้วยการนำคำพิพากษาของศาลไทยไปยื่นฟ้องลูกหนีตาม
คำพิพากษาต่อศาลอังกฤษ โดยอาศัยคำพิพากษาเป็นมูลคดีเพื่อขอให้ศาลอังกฤษมีคำพิพากษาบังคับตามคำพิพาก
ษาของศาลไทย เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายไทยในปัจจุบันมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ประเทศอ
ังกฤษกำหนดไว้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ยังพบว่ามีความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะเจรจาทำความตกลงกับ
ประเทศอังกฤษ เพื่อให้ประเทศอังกฤษขยายขอบเขตการใช้บังคับกฎหมายลายลักษณ์อักษรของตนมาใช้กับการ
บังคับคดีแก่คำพิพากษาของศาลไทย หรือทำความตกลงในรูปของสัญญาทวิภาคีระหว่างกัน อันจะทำให้มีการ
บังคับตามคำพิพากษาของศาลไทยได้ด้วยการจดทะเบียนคำพิพากษา เช่นเดียวกับคำพิพากษาของศาลต่างประ
เทศอื่นซึ่งอยู่ในบังคับของกฎหมายลายลักษณ์อักษรดังกล่าวและข้อตกลงอย่างเดียวกัน

อนึ่ง ความเป็นไปได้ทั้งหลายดังกล่าวยังคงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขว่า ประเทศไทยจะต้องยอมรับและ
ยึดถือแนวความคิดเรื่องหลักกัตติตต่อยุติบทตอนแทนระหว่างกัน (Reciprocity) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่
ประเทศอังกฤษนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศตลอดมา

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2536.....

ลายมือชื่อนิติสด
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C270144: MAJOR LAWS

KEY WORD: EXECUTION/JUDGMENT OF THE THAI COURT/DEBTOR'S PROPERTY IN ENGLAND
CHULIPORN VONGKITTIRUX : EXECUTION OF JUDGMENT OF THE THAI COURT
AGAINST PROPERTY LOCATED IN ENGLAND. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.
PAITON KONGSOMBOON, MR.KANOK INDRAMBARAYA. 219 pp.ISBN 974-583-777-6

Prime obstacles in enforcing judgment are that a judgment debtor has no property located in Thailand and Thai judgment is unable to enforce directly against property located abroad as it will be tantamount to the violation of the sovereignty of the foreign country concerned. However, as Thailand is presently the economic centre of the ASEAN countries and volume of international legal transactions and investments are increasing; when a dispute arises, the Civil Procedure Code allows a Thai national to sue a debtor who does not domicile in Thailand in the Thai court. Therefore, the author deems appropriate to carry out a research in way and means for a judgment creditor to enforce Thai judgment in a foreign country against property of a judgment debtor located therein. This research focuses on principles and methods which govern the enforcement of foreign judgment in England and analyses the feasibility of Thai judgment being enforced in England by way of comparative study of English and Thai legal provisions and concepts.

According to this research, it is found that Thai judgment may be enforced against a judgment debtor's property located in England by way of action on judgment in the English court where Thai judgment will be the cause of action for the English court to pass judgment which in effect make Thai judgment enforceable in England. This can be done because of the compatibility of English and Thai legal provisions and concepts. Moreover, there are possibilities that negotiation, either to have England extended her statutory provisions over the enforcement of Thai judgment or to conclude a bilateral agreement with England in this matter, will be fruitful and thereby enables Thai judgment enforceable in England by way of registration like the enforcement of other foreign judgment which is governed by the said statutory provisions or the same kind of agreement.

Nevertheless, all the said possibilities depend upon the condition that Thailand has to recognize and uphold the Doctrine of Reciprocity which is fundamental to the enforcement of foreign judgment in England.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติศ..... *Chuliporn Vongkittirux*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *P. Kongsomboon*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Kanok Indrambaraya*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และอาจารย์ กนก อินทร์มพรรรย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอดระยะเวลาของการวิจัย และได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจอ่านวิทยานิพนธ์นี้ให้ทั้งฉบับ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และอาจารย์ กนก อินทร์มพรรรย์ เป็นอย่างสูง ในความกรุณาของท่านทั้งสองมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล ซึ่งท่านกรุณามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และอาจารย์ สมชาย พงษ์ธา ซึ่งท่านกรุณามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ คุณจารุณี สุวรรตากรณ์ หัวหน้าฝ่ายนิติการ กองวิชาการ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ซึ่งท่านกรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และกรุณาตอบปัญหาข้อซักถามต่าง ๆ ของผู้เขียน คุณเอโนชา ชีวิตโสภณ และเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ซึ่งกรุณาช่วยเหลือทางด้านเอกสารที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ และเนื่องจากผู้เขียนได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยบางส่วนจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทย จำกัด ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณเชวชัย จรณะภรณ์ ซึ่งท่านได้ให้โอกาสแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี คุณहरิน ทองมี ผู้แนะนำแนวความคิดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์นี้ แพทย์หญิง ขวัญใจ วงศ์กิตติรักษ์ นายแพทย์ อานนท์ วงศ์กิตติรักษ์ ซึ่งได้กรุณาดูแลสุขภาพของผู้เขียนมาด้วยดีตลอดระยะเวลาของการวิจัย และคุณวินัย วงศ์กิตติรักษ์ ที่ให้ความสนับสนุนในการพิมพ์วิทยานิพนธ์นี้

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในประเทศ ประเทศอังกฤษ.....	8
2.1 แนวความคิดที่สนับสนุนให้ประเทศอังกฤษยอมบังคับตาม คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ.....	8
2.1.1 หลักความค้ำถืดสิทธิ์แห่งคำพิพากษา [Res Judicata].....	8
2.1.2 หลักอัยยาคัยไมตรีระหว่างประเทศ และหลัก ถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน [Comity and Reciprocity].....	12
2.1.3 หลักแห่งพันธกรณี [Doctrine of Obligation].....	15
2.2 หลักตามคอมมอน ลอว์ ของประเทศ อังกฤษ.....	17
2.2.1 ข้อพิจารณาถึงการมีผลบังคับของคำพิพากษา	

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ของศาลต่างประเทศ.....	19
2.2.1.1 อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลต่างประเทศ [Jurisdiction of the Foreign Court].....	20
1) ถิ่นที่อยู่และการปรากฏตัวของ จำเลยในต่างประเทศในขณะ ที่ถูกฟ้องคดี [Residence and and Presence of Defendant in the Foreign Country at the Time of the Action].....	22
2) การยอมรับอำนาจศาลต่าง ประเทศของจำเลย [Submission of Defendant to Foreign Court].....	25
2.2.1.2 ความเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุดของ คำพิพากษา [Conclusiveness and Finality of the Judgment].....	34
2.2.1.3 การกำหนดจำนวนเงินใน คำพิพากษาเป็นจำนวนที่แน่นอน [The Payment of an	

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลารบัญญัติ (ต่อ)

	หน้า
Ascertained Sum of Money].....	39
2.2.2 ข้อจำกัดที่จะทำให้ศาลอังกฤษไม่ยอมรับบังคับตาม คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ.....	41
2.2.2.1 การได้คำพิพากษาของศาล ต่างประเทศมาโดยการฉ้อฉล [Foreign Judgment Obtained by Fraud].....	43
2.2.2.2 คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ขัดแย้งกับหลักความสงบเรียบร้อย ของกฎหมายอังกฤษ [Foreign Judgment Contrary to Public Policy of English Law].....	47
2.2.2.3 คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ขัดแย้งกับหลักความยุติธรรม [Foreign Judgment Contrary to Natural Justice].....	50
2.3 หลักตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศ อังกฤษ.....	55
2.4 ผลของคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่ศาลอังกฤษ บังคับตามให้.....	92

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

8	วิเคราะห์ความเป็นไปได้และแนวทางในการบังคับตาม คำพิพากษาของศาลไทยแก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ โดยอาศัยหลักตามคอมมอน ลอว์ ของประเทศ อังกฤษ.....	99
3.1	พิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายไทยตามหลักและเงื่อนไข ของคอมมอน ลอว์ ของประเทศอังกฤษ.....	100
3.1.1	อำนาจของศาลไทยในการพิจารณาและ พิพากษาคดี.....	101
3.1.2	ความเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุดของคำพิพากษา ของศาลไทย.....	115
3.1.3	การกำหนดจำนวนเงินในคำพิพากษาของศาล ไทย.....	121
3.1.4	การฉ้อฉลเพื่อให้ได้มาซึ่งคำพิพากษาของศาล ไทย.....	122
3.1.5	หลักความสงบเรียบร้อยและหลักความยุติธรรม ของกฎหมายไทย.....	128
3.2	ความเป็นไปได้และแนวทางเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา ของศาลไทยแก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ โดยอาศัย หลักตามคอมมอน ลอว์ ของประเทศอังกฤษ.....	147
3.2.1	แนวทางการดำเนินการของศาลอังกฤษเมื่อ บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่ มิใช่ประเทศในเครือจักรภพ และประเทศที่ มิได้มีข้อตกลงพิเศษกับประเทศอังกฤษ.....	148
3.2.2	แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของ	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ศาลไทย.....	157
4 วิเคราะห์ความเป็นไปได้และแนวทางในการบังคับตาม คำพิพากษาของศาลไทยแก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ โดยอาศัยหลักตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศ อังกฤษ.....	165
4.1 พิจารณาหลักและวิธีการของ Foreign Judgments [Reciprocal Enforcement] Act 1933.....	167
4.2 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษา ระหว่างประเทศอังกฤษกับกลุ่มประเทศ ต่าง ๆ.....	169
4.2.1 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตาม คำพิพากษาระหว่างประเทศอังกฤษกับประเทศ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป.....	170
4.2.2 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตาม คำพิพากษาระหว่างประเทศอังกฤษกับประเทศ ในเครือจักรภพ.....	174
4.2.3 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตาม คำพิพากษาระหว่างประเทศอังกฤษกับประเทศ ในกลุ่มอาเซียน.....	176
4.3 ความเป็นไปได้และแนวทางเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา ของศาลไทยแก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ โดยอาศัย หลักตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศ อังกฤษ.....	184

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.1 แนวความคิดเรื่องหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติตอบแทน ระหว่างกัน [Reciprocity] ในประเทศ ไทย.....	185
4.3.2 วิเคราะห์หลักและวิธีการในการบังคับตาม คำพิพากษาระหว่างประเทศอังกฤษกับกลุ่ม ประเทศต่าง ๆ	198
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	203
5.1 บทสรุป.....	206
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	210
รายการอ้างอิง.....	213
ประวัติผู้เขียน.....	219

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย